

ОКРЕМІ ОСОБЛИВОСТІ ЛІЦЕНЗУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Баранік Антон Ігорович,

здобувач вищої освіти спеціальності 051 «Економіка»
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *введенням Указом Президента на території України воєнного стану призвело до тимчасового обмеження частину конституційних прав людини, в тому числі і право на підприємницьку діяльність. Визначено особливості такого виду діяльності та проаналізовано нормативно-правову базу правового регулювання видів ліцензування господарської діяльності.*

Ключові слова: *підприємницька діяльність, воєнний стан, ліцензування, обмеження прав, юридичні особи.*

Указом Президента України №64/2022 на території України було запроваджено воєнний стан [2]. Згідно з п. 3 Указу у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії його правового режиму, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30 – 34, 38, 39, 41 – 44, 53 Конституції України, а також вводяться тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану. Зокрема, серед таких прав є право кожної особи на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом (ст. 42 Конституції України) [1].

Оскільки здійснення особою підприємницькою діяльності є рушійною силою економіки, дослідження особливостей провадження такої господарської діяльності в сучасних умовах воєнного стану є актуальним.

Господарським кодексом України передбачено, що у період дії воєнного стану, введеного на території України або в окремих місцевостях, правовий режим господарської діяльності визначається на основі закону про оборону України, інших законодавчих актів щодо забезпечення обороноздатності держави та законодавства про режим воєнного стану [3].

Одним із аспектів господарської діяльності, який піддався певним змінам в умовах воєнного стану, є ліцензування окремих видів господарської діяльності. Якщо до початку воєнного стану правове регулювання господарської діяльності відбувалося на підставі Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» (далі – Закон) [4], то станом на зараз воно здійснюється з врахуванням особливостей, встановлених Постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану» [5].

Відповідно до п. 6 ч.1 ст.1 Закону ліцензування – засіб державного регулювання провадження видів господарської діяльності, спрямований на забезпечення безпеки та захисту економічних і соціальних інтересів держави, суспільства, прав та законних інтересів, життя і здоров'я людини, екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища. Зокрема, ліцензуванню підлягає банківська діяльність, діяльність з надання фінансових послуг та діяльність з надання банкам послуг з інкасації, діяльність у галузі телебачення і радіомовлення, освітня діяльність, діяльність на ринку азартних ігор та ін. Окрім цього, частина перша ст. 14 Господарського кодексу України передбачає, що ліцензування, – є засобом державного регулювання у сфері господарювання, спрямованим на забезпечення єдиної державної політики у цій сфері та захист економічних і соціальних інтересів держави, суспільства та окремих споживачів. Процедура видачі ліцензій регулюється ст. 10-16 Закону.

Важливо зауважити, що протягом дії воєнного стану її дотримання є доволі складним, а тому Кабінетом Міністрів України було певним чином змінено порядок ліцензування. Зокрема, було встановлено, що у період воєнного стану право на провадження господарської діяльності може набуватися суб'єктами господарювання на підставі безоплатного подання до органів ліцензування, дозвільних органів та суб'єктів надання публічних (електронних публічних) послуг декларації про провадження господарської діяльності (далі – декларація), що містить відомості про організаційно-правову форму юридичної особи, дані про фізичну особу-підприємця, фактичну адресу (адреси) провадження господарської діяльності, назву виду господарської діяльності/частини виду господарської діяльності, який провадиться суб'єктом господарювання, або інформацію щодо змін, які вносяться до дозвільного документа, відмітку про ознайомлення суб'єкта з відповідними нормами законодавства та ін. Після подання декларації право на ведення такої господарської діяльності набувається без отримання дозвільних документів (документів дозвільного характеру, ліцензій або інших результатів надання публічних послуг).

Однак, законодавцем було встановлено винятки з цього правила. Зокрема, для ведення окремих видів діяльності потрібно отримати спеціальні документи, такі як ліцензія для діяльності у сфері використання ядерної енергії, спеціальний дозвіл на користування надрами, дозвіл на перевезення радіоактивних матеріалів (міжнародне перевезення) та ін.

Підсумовуючи, варто зазначити, що спрощений порядок отримання спеціального дозволу для провадження окремих видів господарської діяльності на підставі поданої декларації є надзвичайно важливим кроком підтримки суб'єктів господарювання під час воєнного стану та спрямований на забезпечення інтересів учасників господарських правовідносин.

Список використаних джерел

1. Конституція України. Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України №64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>

3. Господарський кодекс України. Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

4. Про ліцензування видів господарської діяльності. Закон України від 02.03.2015 р. № 222-VIII. <https://ips.ligazakon.net/document/T150222>
<https://ips.ligazakon.net/document/T150222>

5. Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану. Постанова Кабінету Міністрів України від 18.03.2022 р. № 314. <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-zabezpechennya-provadhennya-gospodarskoyi-diyalnosti-v-umovah-voyennogo-stanu-314>

Abstract. The introduction of martial law on the territory of Ukraine by Presidential Decree led to the temporary restriction of some constitutional human rights, including the right to entrepreneurial activity. The peculiarities of this type of activity have been identified and the legal framework for the legal regulation of types of licensing of economic activity has been analyzed.

Key words: entrepreneurial activity, martial law, licensing, restriction of rights, legal entities.

Науковий керівник:

Прогонюк Л.Ю.,

канд.юрид.наук, доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки

Миколаївський національний аграрний університет

УДК 336.71

СТАН ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ

Барбалат Ауріка Федорівна,

здобувач вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент

Миколаївський національний аграрний університет

М. Миколаїв, Україна

Анотація: в роботі розглянуто стан фінансової системи України в умовах повномасштабної війни, обґрунтовано чутливість фінансового ринку до змін та запропоновано заходи для забезпечення стабільності та розвитку фінансової системи в умовах війни.

Ключові слова: економіка, бюджет, фінансова система, валютний курс, фінансовий ринок, інфляція, бюджет.